

RADIO PRO 1 d.o.o.

Stegne 11b

1000 Ljubljana

AKOS

Stegne 7

1000 Ljubljana

Datum: 23.10.2020

Opravična številka: 0070-3/2020

Zadeva: Predlogi in pripombe k Strategiji razvoja radijskih in televizijskih programov v okviru pristojnosti AKOS v obdobju med 2021 in 2025

UVOD

Kot zainteresirana javnost, na podlagi objave Izhodišč za pripravo strategije razvoja radijskih in televizijskih programov v okviru pristojnosti Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: AKOS) v obdobju med 2021 in 2025, ki jih je AKOS dne 21.9.2020 objavil na svoji spletni strani, v postavljenem roku, to je do vključno 23.10.2020, AKOSU posredujemo predloge in pripombe k Strategiji razvoja radijskih in televizijskih programov v okviru pristojnosti AKOS v obdobju med 2021 in 2025 (v nadaljevanju: strategija).

AKOS bo, kot izhaja iz strategije, z morebitnimi pripombami, ki se bodo nanašale na področje dela Ministrstva za kulturo oz. Sveta za radiodifuzijo, s pripombami, po zaključku zbiranja odzivov javnosti, navedena organa seznanil z njimi.

Kot zainteresirana javnost v nadaljevanju podajamo svoje predloge in pripombe k strategiji, že uvodoma pa bi želeli opozoriti na dejstvo, da v strategiji pogrešamo primerjave s tujimi regulatorji na tem področju, prav tako nikjer v strategiji ni primerjave s tem kaj počnejo tuji regulatorji, da pomagajo razvoju svojih TV in RA programov. AKOS nikjer v strategiji nadalje ne navaja katere dobre prakse pri regulaciji in razvoju TV in RA programov povzema po tujih regulatorjih.

SPLOŠNO MNENJE IN PRIPOMBE K STRATEGIJI 2021-2025

Uvodoma bi radi pojasnili, da večina slovenskih radijskih programov posluje z izgubo, zato so strateški dokumenti organa, ki ureja področje radia (in tudi televizije) ključnega pomena. V zadnjem času je težko najti radijski medij, ki bi dobro posloval, saj tako zakonodaja kot regulatorni organi, ki naj bi medijem pomagali, vse prevečkrat delujejo ravno nasprotno, kot, da bi želeli, da radijska dejavnost popolnoma ugasne.

Ob pregledu strategije AKOSA, za obdobje med 2021 in 2025, lahko ugotovimo, da gre za splošen dokument, ki povzema trenutno regulativo, ki ureja področje delovanja AKOS-a.

Strategija je (pre)splošna in ne vključuje nobenih konkretnih ciljev, katerih doseganje bi si kot nalogo zadal AKOS. Glede na to, da je namen strategije usmerjen k cilju, bi pričakovali, da AKOS določi cilje tudi v konkretnih številkah in v sami strategiji natančneje določi, kako bo prišel do cilja.

V dosednji praksi se vse prevečkrat dogaja, da si AKOS zada splošni cilj (npr. izvajanje javnih razpisov in podeljevanje frekvenc), v praksi pa se to morda zgodi (če sploh se) zgolj enkrat/dvakrat letno. S tem v zvezi bi pričakovali konkretnjšo strategijo, ki bo omogočala spremljanje in doseganje postavljenih ciljev širši javnosti.

AKOS je v preteklosti, že leta 2017 pripravil nov koncept dovoljenj, ki ga je podprl z analizo ekonomskih potencialov slovenskega radijskega trga, ki jo je leta 2017 za AKOS izvedel zunanji izvajalec, oktobra 2018 pa ga je na javnem posvetu predstavila tudi imetnikom dovoljenj, a iz koncepta se vse do danes niso pokazali rezultata. Vse je ostalo zgolj na ravni teoretične razprave.

KONKRETNE PRISTOJNOSTI AKOSA, VKLJUČENE V STRATEGIJO 2021-2025

a) AKOS-OV PRISTOP PRI DOLOČENIH INŠPEKCIJSKIH POSTOPKIH

AKOS v skladu z določbami 109. člena Zakona o medijih (ZMed) izvaja inšpekcijski in prekrškovni nadzor nad izvajanjem zakonskih določb o radijskih in televizijskih programih posebnega pomena, nad izvajanjem programskih zahtev in omejitev, ki po ZMed veljajo za radijske in televizijske programe in nadzor nad izvajanjem določb o izvajanju radijske in televizijske dejavnosti.

Mnenja smo, da je v okviru določenih inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov prisotno nesorazmerje med ugotovljeno kršitvijo in izrečeno sankcijo. Po našem mnenju bi moral AKOS strmeti k temu, da bi pogosteje izrekal opomin ob zaznani kršitvi, ne pa ravno obratno, da še preden medij uspe podati svojo obrazložitev oz. odpraviti napako, prekrškovni organ že izreče (nesorazmerno) kazen za kršitev. Kršitve, ki jih ugotovi AKOS velikokrat prav nikogar ne ogrožajo. Kazni bi se morale prilagoditi teži kršitve ter situaciji na strani medija. Tu smo mnenja, da bi moral AKOS, ki zelo dobro pozna situacijo na radijskem medijskem trgu, jasno izraziti svoje stališče ob sprejemanju nove medijske zakonodaje, da zakon kot prvo predvidi možnost, da se za manjše kršitve, ki se zgodijo prvič in poleg tega nikogar ne ogrožajo, izrečen opomin. Menimo, da tudi globe potrebujejo korekcijo, saj so glede na namen, ki ga zasledujejo, bistveno previsoke. Tak odnos države (regulatorji, zakonodajca,...) do medijev (sploh manjših, lokalnih), bo na dolgi rok uničil medije.

AKOS je tako v primeru programa Radio Radlje na primer sam podal prijavo zoper to radijsko postajo, ker se je radijski postaji pokvaril snemalnik (arhivsko snemanje programa). Kazen pa je znašala več kot 20% vseh prihodkov enega leta. Na koncu pa se je izkazalo, da AKOS posnetka sploh ni rabil. Posledica je bila, da so morali na radiju znižati plače za eno leto, da so lahko pokrili ta strošek.

Menimo, da AKOS svojo inšpekcijsko nalogo opravlja nesorazmerno, saj nadzor pogostokrat izvaja le nad nekaterimi mediji. AKOS nad določenimi radijskimi ali televizijskimi programi že 20 let, ali celo več, ni izvedel nadzora nad izvajanjem programskih vsebin iz dovoljenja, čeprav

ti programi določenih programskih vsebin, ki bi jih morali predvajati, tega več kot očitno ne izvajajo.

Nekateri imajo v svojih dovoljenih zapisanih celo 6 ur informativnih vsebin, čeprav tega nikoli niso izvajali in na razpisih dobijo frekvence za vsebine, ki jih niso in jih ne bodo izvajali. Tako ima nekdo prednost na razpisu samo zato, ker ima v dovoljenju vsebine, ki jih ne dela in AKOS tega ne preverja in tako omogoča, da izdajatelj dobi nove frekvence zaradi vsebin, ki jih sploh nima. Tak primer je Radio Cerkljevo, ki sploh nima otroških vsebin in je dobil zato dodatne točke na razpisu in dodatno frekvenco v Ajdovščini.

S tem početjem in pomanjkanjem nadzora nad nekaterimi mediji ter povečan nadzor nad drugimi, se v neenaka položaj postavlja radije, ki ne delajo vsebin s tistimi, ki jih delajo in so potem predmet nenehnih nadzorov.

b.) DOVOLJENJA ZA IZVAJANJE RADIJSKE IN TELEVIZIJSKE DEJAVNOSTI

Kot izhaja iz strategije AKOS so ključni izziv AKOS-a, na področju elektronskih medijev, tudi dovoljenja za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti. V povezavi s pristojnostjo AKOS-a bi opozorili, da AKOS pri presojanju in izdajanju dovoljenj ne bi smel posegati v vsebino izdajatelja medija, ga usmerjati ali kakorkoli določati vsebine. Navedeno še toliko bolj velja za tematske programe. AKOS ne bi smel vplivati na to, da kakorkoli vsebinsko odloča o tem kaj je in kaj ni tematsko, katera radijska postaja je in katera ni tematska.

AKOS je v preteklem obdobju opravil več javnih razprav in vabil k posredovanju mnenj, a v nobenem od primerov ni bila zadeva dokončno urejena. AKOSU predlagamo, da kot strateški cilj v strategijo umesti sprejem pravilnika o tematskih programih, ki kot rečeno, po več opravljenih posvetih o posamezni zadevi, ostaja neurejena. AKOS trenutno nima nobene regulative, ki bi ga vodila pri odločanju, zato lahko enostransko presoja.

Splošni akt o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/06 in 25/07) je iz leta 2006, s spremembo 2007, kar pomeni, da ne sledi spremembam, ki so se v zadnjih več kot desetih letih zgodile na radijskem in televizijskem trgu. AKOS tako velikokrat presoja politiko in strategijo medija, ki želi pridobiti dovoljenje za izvajanje dejavnosti, kar ocenjujemo kot nesprejemljivo. Splošni akt o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti, skupaj s pripadajočimi prilogami, bi moral biti bolj jasn pri opredelitvah zahtev in osvežen s podatki (obrazec, ki je priloga aktu nosi oznako »APEK«).

c.) JAVNI RAZPISI ZA ANALOGNO ZVOKOVNO RADIODIFUZIJO

Ključni izziv AKOS-a, kot izhaja tudi iz strategije AKOS 2021-2025, so tudi javni razpisi za analogno zvokovno radiodifuzijo. Javne razpise, ki jih izvaja AKOS podpiramo, saj smo mnenja, da bi moral AKOS večkrat objaviti razpise za frekvence ter tako omogočiti domačim radijskim postajam večje območje pokrivanja (doseg), hkrati pa bi s tem zagotovili raznolikost programov, ki so na voljo posameznemu poslušalcu.

Javnih razpisov za nove frekvence je zelo malo, premalo. AKOS bi moral v strategijo umestiti konkreten cilj (število razpisov), da v največji možni meri zaščiti domače radijske postaje, saj ima trenutno zelo malo posluha za obstoječe izdajatelje radijskih programov na določeni frekvenci, kjer so zaznane motnje. AKOS, kljub pozivom za ureditev/odpravo motenj (izpostavljammo območje ob meji z Italijo) izdajateljem ne podeli dopolnilnih frekvenc, da ne bi prihajalo do motenj, ampak ravno nasprotno. Z dvigovanjem zahtev po jakosti signala, AKOS domačim radijskim postajam krči območje pokrivanja. S tem, ko AKOS v ruralnem okolju zahteva jakost signala enako urbanemu okolju, posledično zmanjšuje območje pokrivanja. Na navedeno smo AKOS v preteklosti večkrat opozorili, saj s svojim ravnanjem obstoječim izdajateljem radijskih programov krči območja pokrivanja.

ZAKLJUČEK

Naše splošno mnenje k strategiji AKOS-a je, da je le-ta zasnovana preveč splošno, brez konkretnih ciljev. Poleg tega menimo, da v danem trenutku (spreminjanje zakonodaje) ni mogoče pripraviti strategije za tako dolgo obdobje. Po našem mnenju priprava strategije, za obdobje petih let, v času ko se pripravlja nova zakonodaja, ni smiselna.

Menimo, da bi bilo bolj smotno, če bi AKOS pripravil konkretnejšo strategijo za krajši čas, kot da je strategija splošni dokument, za obdobje petih let. Tudi v preteklosti se je izkazalo, da so strategije AKOS-a presplošne, ne omogočajo spremljanja doseženih rezultatov, posledično so brez jasnega cilja.

S spoštovanjem,

Radio pro 1 d.o.o.
Tomaž Čop, direktor
RADIO PRO 1 d.o.o.
Stegne 11 b, 1000 Ljubljana

Poslano:

- AKOS, Stegne 7, 1000 Ljubljana – priporočeno in info.box@akos-rs.si.